

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح استخدام کارگزاران بیمه محصولات کشاورزی»

مقدمه

طرح یک فوریتی استخدام کارگزاران بیمه محصولات کشاورزی به شماره ثبت ۶۰۲ که در قالب ماده واحده و ۵ تبصره در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفته است در پی آن است که ۴۵۰۰ نفر از کارگزاران بیمه محصولات کشاورزی را حداکثر ظرف مدت ۵ سال با رعایت حکم بند «ج» ماده (۲۴) و ماده (۴۶) قانون مدیریت خدمات کشوری که از سال ۱۳۸۲ به بعد حداقل دو سال زراعی سابقه فعالیت مستمر در زمینه کارگزاری بیمه محصولات کشاورزی را داشته باشند به استخدام بانک کشاورزی در آورد.

مشخصات طرح

دوره نهم - سال چهارم

بند «ج» ماده (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشاورزی بیان می‌دارد که: «حداکثر معادل یک‌سوم کارمندان که به روش‌های باننشستگی، بازخریدی، استعفا و سایر موارد از خدمت دستگاه‌های اجرایی خارج می‌شوند، استخدام نمایند». ماده (۴۶) این قانون نیز روال استخدام افراد به صورت رسمی و پیمانی را تعیین کرده است. این طرح به لحاظ محتوایی و شکلی واجد اشکالات متعددی است که در ادامه مورد اشاره قرار می‌گیرد.

شماره ثبت:

۶۰۲

شماره چاپ:

۱۵۵۵

تاریخ چاپ:

۱۳۹۴/۷/۱۱

ارزیابی طرح

۱. طرح پیشنهادی الزام دولت (بانک کشاورزی) به استخدام ۴۵۰۰ نفر نیروی انسانی در راستای تخفیف معضل بیکاری در جامعه است. در این خصوص باید گفت اولاً استخدام در دولت نمی‌تواند رافع معضل بیکاری در جامعه باشد، ثانیاً کوچک کردن اندازه دولت و به تبع آن کاهش نیروی انسانی آن از اهداف مورد قبول و پذیرفته شده نظام است و ثالثاً رفع این معضل صرفاً از طریق بهبود محیط کسب و کار و رونق فعالیت‌های مردمی و بخش خصوصی و در نتیجه افزایش میزان بیکاری در جامعه می‌باشد.

معاونت پژوهش‌های اقتصادی

دفاتر: مطالعات بخش

عمومی

مطالعات حقوقی

۲. با عنایت به اینکه در خصوص تعداد تقریبی کل کارگزاران مورد نظر، انواع مشاغل آنان، چگونگی ارتباط آنها با بانک کشاورزی و صندوق بیمه محصولات کشاورزی، نیازهای استخدامی بانک کشاورزی در پنج سال آینده، تعداد افرادی که از خدمت در بانک کشاورزی خارج می‌شوند و بسیاری سؤالات دیگر هیچ نوع اطلاعاتی ارائه نشده، لذا امکان بررسی دقیق طرح فراهم نمی‌باشد.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۳۰۱۴۵۵۲

۳. با توجه به عدم ارتباط وظایف کارگزاران مورد نظر با وظایف و مشاغل موجود در بانک کشاورزی، الزام این بانک به استخدام آنان توجیهی ندارد و موجب تحمیل نیروی انسانی غیرواجد شرایط و ناخواسته به این بانک و معضلات ناشی از آن برای ده‌ها سال خواهد شد. ظاهراً وظایف افراد مورد نظر با وظایف صندوق بیمه محصولات کشاورزی سنخیت دارد، لذا معلوم نیست چرا استخدام آنان در بانک کشاورزی پیشنهاد شده است. اصولاً این پیشنهاد هیچ‌گونه توجهی به مصالح و نظرات بانک کشاورزی در استخدام نیروی انسانی مورد نیاز آن ندارد.

تاریخ انتشار:

۱۳۹۴/۹/۸

۴. این طرح مشخص نکرده است که بعد از استخدام این افراد در بانک کشاورزی قرار است این افراد کماکان به امر کارگزاری در بیمه محصولات کشاورزی بپردازند یا اینکه عهده‌دار مسئولیت یا شغل دیگری در بانک کشاورزی خواهند شد؟ پاسخ مشخص است. افراد مورد نظر به استخدام بانک در خواهند آمد و عهده‌دار مسئولیت جدیدی خواهند شد. لذا ناگزیر افراد دیگری باید به عنوان کارگزار به جای آنان به همان وظایف اشتغال یابند که در این صورت استخدام افراد جایگزین نیز به همین اندازه قابل توجیه خواهد بود و این چرخه معیوب همواره بدون وقفه باید تکرار شود.

۵. با توجه به اینکه در متن ماده واحده استخدام این اشخاص موکول به رعایت «شرایط عمومی استخدامی کشور» شده، لذا این سؤال مطرح می‌شود که کدام یک از مواد قانون مدیریت خدمات کشوری (مانند مواد فصول ششم و هفتم) در استخدام این گونه اشخاص لازم‌الرعایه می‌باشد. ابهام در این خصوص اجرای ماده واحده را با اشکالات بسیار مواجه ساخته است.

۶. با توجه به اینکه این طرح شامل کسانی است که از سال زراعی ۱۳۸۲ به بعد حداقل دو سال زراعی سابقه فعالیت دارند، لذا اجرای آن به تقریباً دوازده سال قبل برمی‌گردد که از این حیث به هنگام اجرا با دشواری‌هایی روبرو خواهد شد. بعضی از این اشخاص ممکن است در حال حاضر و سال‌های سال به کار کارگزاری اشتغال نداشته باشند که در این صورت استخدام آنان توجیهی ندارد.

۷. در تبصره «۱» معلوم نیست تحصیلات دانشگاهی بالاتر و سوابق کاری طولانی‌تر هر یک تا چه میزان موجب اولویت می‌شوند.

۸. در تبصره «۳» محاسبه سوابق خدمت کارگزاران که بابت آن حق بیمه نپرداخته‌اند توجیهی ندارد. اصولاً محاسبه سنوات خدمات در بانک کشاورزی باید براساس مقررات استخدامی همان بانک صورت گیرد. وضع قواعد تبعیض‌آمیز برای این گونه اشخاص توجیهی ندارد.

۹. در مورد تبصره «۴» ماده واحده طرح باید گفت اولاً شرط ابتدایی مذکور در این تبصره جهت مستثنا شدن از برگزاری آزمون استخدامی، مبنی بر دارا بودن مدرک کارشناسی و بالاتر، شرط زائدی به نظر می‌رسد، زیرا اصولاً موضوع این طرح ناظر بر افراد دارای مدرک کارشناسی و بالاتر است. ثانیاً شروط مذکور در این تبصره مصداق تبعیض نارواست و لذا مغایر بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است.

۱۰. بند «ج» ماده (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری، حدود و ثغور مجوزهای استخدامی دستگاه‌های مشمول قانون را مشخص می‌کند. این بدان معناست که دستگاه‌های اجرایی هیچ‌گونه الزام یا تکلیفی برای استخدام افراد در این زمینه ندارند. ممکن است بانک کشاورزی با مازاد نیروی انسانی مواجه باشد و نیازی به جذب نیروی انسانی از محل مجوز بند «ج» ماده (۲۴) قانون مدیریت نداشته باشد. در این صورت تصویب این طرح تحمیل وظیفه‌ای به بانک کشاورزی در زمینه جذب نیروی انسانی و به تبع آن تحمیل بار مالی به دولت (بانک کشاورزی) است و از آنجایی که منابع مورد نیاز آن پیش‌بینی نشده است، لذا در مغایرت با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی قرار دارد.

جمع‌بندی

۱. این طرح هیچ‌گونه توجهی به نیازهای استخدامی بانک کشاورزی نداشته و صرفاً در پی حل مشکل استخدامی گروهی از افراد جامعه است. حال آنکه طبیعتاً با توجه به معضلات بیکاری در کشور، افراد و گروه‌های دیگری نیز هستند که با تصویب این طرح مطالبات مشابهی را مطرح خواهند کرد که ممکن است از منطق و استدلال محکم‌تری نیز برخوردار باشد. لذا برخورد موردی و

موضعی با مسئله اشتغال افراد و حل مسئله بیکاری از طریق استخدام در دستگاه‌های اجرایی دولتی، آثار و تبعات زیانباری را برای نظام اداری کشور به همراه خواهد داشت.

۲. این طرح به جهت ایجاد تبعیض ناروا، در مغایرت با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی قرار دارد.

۳. این طرح توجهی به نیازهای استخدامی بانک کشاورزی نداشته و بانک مذکور را مکلف به استخدام گروهی از افراد می‌کند و بالطبع هزینه جدیدی را به دستگاه دولت تحمیل می‌کند. لذا با توجه به اینکه منابع مالی آن پیش بینی نشده است، در مغایرت با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی قرار دارد.

۴. با توجه به نکات فوق و با توجه به اشکالات اجرایی طرح که در بخش ارزیابی مورد اشاره قرار گرفت، پیشنهاد رد کلیات طرح را دارد.

